

Ulusal Yazılım Sertifikasyon (Belgelendirme) merkezi güvenli yazılım saklama, yazılım kalitesi ve telif yönetimi konusunda Türkiye'nin ilk kurumsal merkezi olma özelliğine sahiptir. UYSM, İTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümünce 2003 yılında başlatılan teknik çalışmaların sonunda 2007 yılında üniversite senatosunun aldığı karar ve onayladığı yönetmelikle İTÜ Bilişim Enstitüsü'ne bağlı bir merkez olarak kurulmuştur. Yazılım sektörünün tüm Dünya'da ekonomiye ve insan hayatına etkileri hızla büyürken bu gelişimin sağlıklı ilerlemesini sağlayacak yeni ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. UYSM'de yazılım sanayinin önemli ihtiyaçlarına yenilikçi yöntemlerle çareler üretecek bir güvenli kayıt, tescil, sertifikalandırma ve bilgi sistemi hazırlanmıştır. UYSM işlemlerine özel kriptolu güvenlik yazılımları geliştirilmiş ve veri güvenliği için gelişmiş tedbirler alınmıştır. Elektronik veri güvenliğinin yanı sıra 4 ayrı güvenlik bölgesinden oluşan, standartlara uygun tesis güvenli bir yapıda elektromanyetik etkilerden yalıtılmış korumalı bir saklama ortamı oluşturulmuştur.

Bu merkezin öncelikli çalışma alanları şu şekilde sıralanabilir:

- Güvenli kayıt:** Yazılım eser üreticileri, sayısal veri düzeni işleticiler ve veri sahipleri yedekleme ve tescil etme amacıyla sistemden faydalanabilmektedir. Aktarılan verilere sahibinin yetkilendirmesi haricinde hiç kimsenin erişmesi mümkün olmamaktadır. Ayrıca kullanıcı isterse aktardığı yazılımın sayısal özellikleri (zaman, platform, gönderen, içerik, metrikleri, özütü, imzası vb) tescil edilebilmektedir. Böylelikle daha sonrası oluşabilecek hukuki süreçlerde çözümsüzlükler yerine referans olabilecek e-imza destekli proaktif bilirkişilik uygulaması da gerçekleştirilmiş olmaktadır.
- Şartlı emanetçilik:** Yazılım eseri üretenler, müşterilerinin kaynak kodu talebi halinde, pek çok zaman sermayeleri durumunda olan eserlerini hukuki sürdürülebilirliği olan bir kayıt sistemi olmaksızın paylaşmak durumunda kalmaktadırlar. Bunun bir çözümü olarak UYSM'de kayıtlı yazılımlar için çift anahtar mekanizmasıyla erişim hakkı oluşturulabilmektedir. Böylelikle yalnızca sözleşmelerinde belirtilen koşullar (iflas vb) oluştuğunda alıcı ile UYSM'deki anahtar bir araya gelmekte ve eser sahibinin kaynak koduna erişimini sağlayan yetkide anahtar oluşmaktadır.
- Yazılım Kalitesi:** UYSM'ye kayıtlı yazılımlar, üreticilerinin talebi doğrultusunda işlevsellik, platform uygunluğu, metrik kriter uygunluğu gibi muhtelif kalite sınıflarında test yapılabilmekte ve uygunlukları belgelendirilebilmektedir.
- Yazılım sigortası için bandrol yönetimi:** UYSM'ye eseri kayıtlı ürünleri kullananlar elektronik bandrol sistemi sayesinde orijinal kopyaları bozulsa ya da kaybolursa bile e-imza sahibi kayıtlı kullanıcılar aynı nitelikte bir kopyaya erişebilmektedir. Bu eser üreticisinin isteğine bağlı bir hizmettir.
- Telif yönetimi:** Geliştirilen kriptolu elektronik bandrol sistemi satın alınan ürünün birden fazla yetkisiz kullanımını, tescilli bir üreticiye aidiyetinin web tabanlı denetimini sağlamaktadır. Ayrıca üreticilerin, proje ortaklarının ve alt yüklenicilerinin anlaşma ve yetkilendirmeleri dahilinde telif hak raporlaması sürüm, satış, kurulum gibi fazlarda izlenebilmektedir.

- f) **Kayıt takip sistemi:** Yazılım eser sahipleri, istenilen gizlilik derecesine bağlı olarak UYSM'ye kayıtlı yazılımlarını ulusal yazılım ürün ve üretici takip sistemine aktarabilmektedir. Böylelikle İnternet aracılığı ile istenilen özelliklerde tescilli bir ürüne ve üreticiye erişmek mümkün olmaktadır.

UYSM, İTÜ'nün öncülüğünde sektör temsilcileri ile katılımcı bir yapıda kurulumuyla üniversite-sanayi işbirliğinin ülkeye katkısının güzel bir örneğidir. Yönetim kurulunda İTÜ temsilcilerinin yanı sıra Yazılım Eserleri Meslek Örgütü-BİYESAM, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı-KOSGEB, Türkiye Bilişim Vakfı ve Türkiye Noterler Birliği yetkilileri bulunmaktadır. Merkezin ar-ge faaliyetleri ile uluslararası akreditasyon süreçlerinde de önemli katkılar sağlaması hedeflenmektedir.

Nasıl Üyel olunur?

- 1- www.uysm.org veya www.uysm.itu.edu.tr internet adreslerinden birinden üye formu doldurulur.
- 2- BİYESAM üyesi olmayan kişi ve kuruluşlardan kimlik doğrulama amaçlı bazı ek belgeler talep edilir. Abonelik başlatma için bu belgeler noter aracılığı ile ya da doğrudan başvuru ile teslim edilir. BİYESAM üyelerinin kimlik doğrulaması meslek örgütüncü elektronik imza ile yapılabilecektir.
- 3- Başvuran abonenin yetkili kullanıcıya SMS ile yönetim güvenlik anahtarı gönderilir. Bu anahtar ile proje yürütücüleri vb kişiler için alt kullanıcılar açılabilir. UYSM'ye dosya aktarımları için özel olarak geliştirilmiş kriptolu FTP programı UYSM abone bölümünden indirilerek yetkili anahtar ile çalıştırılır.
- 4- Her bir proje için abone yetkilisi klasör açarak alt kullanıcı tayin eder. Alt kullanıcı proje süresince UYSM'deki klasörüne kriptolu veri yazma okuma işlemi yapabilir, yedekleme için kullanabilir. Proje sonunda projenin künye bilgisi girilerek kayıt sertifikasyonu butonuna basılır. Kayıt sertifikasyonu yapılan klasörlerin zaman damgalı elektronik imzalı özetleri çıkartılarak (Hash) sabitlenir. Sabitlenen klasörler sadece okunabilir, değiştirilemez. Değişiklik yeni bir versiyon klasörü açılmasını gerektirir. Sertifikalar e-imza'lı elektronik formda ya da ıslak imzalı kağıt baskı olarak isteyen kullanıcıya gönderilebilir. UYSM kasa dairesindeki disklere yazılan veriler kriptolu ve şifre erişimli olduğundan müellifi yetkilendirmediği sürece UYSM personeli de içeriğe erişemez.

- 5- Kayıt sertifikalı ürünler için telif yönetim amaçlı elektronik bandrol, işlevsellik sertifikası, platform uygunluk sertifikası vb UYSM hizmetlerinden yararlanılır. Abonelik işlemleri aylık olarak ücretlendirilir. Bu ücretlendirme yapılan işlem sayısına, kullanılan disk alan miktarına ve talep edilen hizmet türlerine bağlı olarak değişmektedir. Her abone aylık hizmet bedellerine ayrıntılı olarak internet üzerinden ulaşabilecektir.

